

ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

УДК 373.2.091.3:794

STRATEGY OF PEDAGOGICAL SUPPORT OF CONSTRUCTIVE BUILDING GAMES FOR PRESCHOOL CHILDREN

СТРАТЕГІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ КОНСТРУКТИВНО- БУДІВЕЛЬНИХ ІГОР ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Софія Довбня

кандидат педагогічних наук, доцент

E-mail: s.o.dovbnya@npu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-2882-4680

Український державний університет
ім. Михайла Драгоманова, Україна

Sofia Dovbnia

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor

E-mail: s.o.dovbnya@npu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-2882-4680

Dragomanov Ukrainian State
University, Ukraine

Галина Шелепко

асистент кафедри дошкільної
освіти

E-mail: h.v.shelepko@udu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-0063-8632

Український державний університет
ім. Михайла Драгоманова, Україна

Halyna Shelepko

assistant of the department
of preschool education

E-mail: h.v.shelepko@udu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-0063-8632

Dragomanov Ukrainian State
University, Ukraine

ABSTRACT

The article presents the essence of the concept of 'strategy of pedagogical support of constructive-building children of preschool age' as a manifestation of the attitude towards them not only as objects of knowledge and skills acquisition, but also as subjects of communication, cooperation, friendly life activity, which will ensure the expansion of their degrees of freedom, granting the right to make their own choice in the created structures (Karasyova, 2008).

The article defines the concept of 'constructive construction games' as games with a plot and roles in which construction is recreated, buildings are constructed from various constructors, special construction and natural materials (clay, sand, pebbles, etc.). The article considers the content of constructive and building games taking into account age peculiarities and dominance of personal interests of a preschool child in emotional colouring and pedagogically appropriate organisation. The content and technologies of implementing the strategy of pedagogical support of constructive-building games of preschool children in the appropriate play environment of preschool education institution in the conditions of combining intellectual, practical and design activities to restore the development of this type of game and in the subject-subject interaction 'child-teacher' focusing on the individual trajectory of their development, upbringing and education, expanding their life path and self-development, attention to the system of values and interests to form in them

The importance of design-based design and construction games for preschool children, which combine science with technology, develop children's interest in construction, form the basis of artistic and design skills and ideas about the process of construction and finished structures, stimulate them to understand and explain the facts and events around them with the help of their own information and explanations, is highlighted. In design activities in design and construction games in an emotionally supportive atmosphere of success by the teacher, the preschool child performs actions of visual-spatial modelling and transformation of objects and materials into aesthetically used products for further independent play activities with the search for alternative solutions in the conditions of combining opposites.

Key words: *strategy of pedagogical support; constructive construction games; preschool children; design activity.*

Актуальність теми. Сучасна педагогіка пропонує досить широкий спектр інноваційних методів та засобів розвитку дитини, але самотність дитячої гри замінити не можна нічим. Гра насичує кожен день, кожную вільну хвилину життя дітей дошкільного віку.

Гра – це «магічний кристал» освітнього процесу в умовах закладу дошкільної освіти, який формує унікальні якості людини – здатність до свободи вибору, автономність (самостійність, індивідуальність, почуття дорослішання, почуття нових можливостей), сприяє розвитку соціальної єдності (почуття «ми» – командний дух); надає можливість врахувати власні життєві цілі та потреби, забезпечує зв'язок дитини із середовищем – предметним, соціальним, природним; сприяє цілісності особистісного розвитку, оскільки об'єднує мотиваційні (рушійні) спонукання (що Я хочу?!) з інтелектуальними (що Я можу? знаю?, вмію?), а також із вольовими зусиллями (як? Я досягаю бажаного результату); активність, самореалізація, саморозвиток (Базовий компонент дошкільної освіти, 2021).

Саме тому ми вважаємо за необхідне повернутись до питання якісної стратегії педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність використання гри та особливості керівництва нею у закладах дошкільної освіти вивчалася педагогами (Л. Артемова, А. Богущ, Р. Жуковська, Н. Михайльченко та ін.) та психологами (О. Запорожець, Н. Непомняща, Ю. Приходько, О. Проскура та ін.). Вважають гру провідною діяльністю дітей дошкільного віку Л. Артемова, Г. Григоренко, Л. Іщенко, А. Богущ, Т. Поніманська, О. Чепка, О. Поліщук та ін. (Котелянець, 2024).

Вивченням педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку займаються: С. Довбня, Н. Мельник, Р. Шулигіна, К. Крутій, М. Бившева, М. Іваненко, О. Анісімова, І. Ісаєва, Т. Танько, І. Дорожко, О. Малихіна та ін.

Про особливості будівельно-конструктивних ігор у формуванні здатності дитини емоційно реагувати на навколишній світ, міркуванні, плануванні діяльності, доводженні справи до кінця стверджують педагоги: Л. Бондар, Т. Поніманська, Т. Гурковська, Н. Кудикіна, К. Щербакова (Кіріченко, 2023). Такі зарубіжні дослідники як О. Дракопулу та М. Кампеца вивчали особливості взаємодій під час конструктивної гри в закладі дошкільної освіти та їх вплив на розвиток дошкільників.

Формування цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичних основ стратегії педагогічного супроводу конструктивно-будівельних дітей дошкільного віку.

Постановка завдання:

1. Визначити сутність поняття «стратегія педагогічного супроводу конструктивно-будівельних дітей дошкільного віку»; уточнити поняття «супровід», «педагогічний супровід», «конструктивно-будівельні ігри».

2. Проаналізувати зміст конструкторсько-будівельних ігор сучасних дітей та розкрити технології його реалізації у відповідному ігровому середовищі в умовах закладу дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Системний і комплексний аналіз проблеми передбачає насамперед уточнення ключових понять і термінів дослідження: «супровід», «педагогічний супровід» та «конструктивно-будівельні ігри».

Термін «супровід» увійшов до професійного життя психологів та педагогів і вживається як концептуально, так і відносно практичної діяльності щодо вирішення певних проблем. Та на сьогодні ще немає єдності думок науковців щодо визначення цього поняття (Тягій, 2017).

Є підстави вважати, що педагогічний супровід у освітньому процесі «пріоритетно здійснюється педагогами», в педагогічній діяльності педагогічними методами та засобами. Застосування психологічних засобів використовується лише в комплексі, в єдності і контексті педагогічної діяльності (Петрюк, 2011: 489).

До педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку Т. Танько, І. Дорожко, О. Малихіна відносять (Танько та ін., 2022):

- здійснення систематичної діагностики досвіду ігрової діяльності та її результатів;
- ігрової позиції, яка об'єднує безпосередні та опосередковані способи взаємодії педагога з дітьми;
- поступова зміна тактики педагогічного супроводу дитини в грі з позиції партнера до координатора та спостерігача;
- вибір змісту ігор з урахуванням інтересів і особливостей субкультури сучасних дошкільників;
- орієнтація педагога на стимуляцію та підтримку індивідуальних творчих проявів дітей в ігровій діяльності;
- створення сучасного предметно-ігрового середовища.

У контексті означених положень сучасні психологи (С. Ладивір, К. Карасьова, Т. Піроженко та ін.) зазначають, що кардинального перегляду потребує питання організація дитячою грою. Зокрема, науковці пропонують замінити стереотипне ставлення до термінології, яка застосовується в дошкільній освіті, та орієнтуватися на положення про те, що провідним чинником введення системи психолого-педагогічного супроводу є зміна усталених поглядів на особистість дошкільника (Ладивір, 2006; Карасьова, 2008; Піроженко та Карасьова, 2014).

Принципово важливими для вирішення проблеми є потенційні можливості дослідження дефініції «конструктивно-будівельні ігри» та «стратегії

педагогічного супроводу» ними.

Конструктивно-будівельні ігри – ігри із сюжетом і ролями, в яких відтворюється будівництво, споруджуються будівлі з різноманітних конструкторів, спеціальних будівельних та природних матеріалів (глина, пісок, камінці тощо).

Результати досліджень грецьких науковців, О. Дракопулу та М. Кампезою доводять, що у процесі суб'єкт-суб'єктній взаємодії під час конструктивно-будівельних ігор у дітей розвивають мислення, мова та культивування важливих навичок інтерактивного вирішення проблем і конфліктів (Drakopoulou and Kampeza, 2024).

На своєрідності конструктивно-будівельних ігор наголошує Ю. Котелянець, яка вважає, що такі ігри спроможні сформувати та розвинути значну кількість навичок та умінь у дітей дошкільного віку. Окрім цього вони дозволяють сформувати у них знання про форми, кольори, фізичні властивості різних предметів, розвиває їх уяву, творче мислення та орієнтування в просторі (Котелянець, 2024).

Створюючи, або будуючи, різні за формою та розміром об'єкти, знадобляться дитині в подальшій ігровій діяльності. При цьому матеріал для будівництва може бути різноманітним: будівельний матеріал (дерев'яні пластмасові кубики та бруски різного розміру й кольору), конструктори (серії конструктора Lego – Architecture, Brick Headz, City, Classic, Duplo, Creator, Super Mario, Speed Champions, Star Wars, Spidey, Friends, Minecraft, Disney, Icons, Avatar), природний матеріал (вода, сніг, земля, пісок, глина, галька, мушлі, шишки, жолуді тощо), залишковий та текстильний матеріал, кінетичний пісок.

На думку, вітчизняних психологів С. Ладивір, К. Карасьової, Т. Піроженко та ін., система педагогічного супроводу здійснюється педагогами, батьками та іншими дорослими, які беруть участь у розвитку, навчанні і вихованні дитини. Супровід – це система професійної діяльності педагога, яка забезпечує створення соціально-психологічних умов для успішного навчання і психічного розвитку дитини в ситуаціях взаємодії «дитина-дорослий», «дитина-дитина». Щодо конструктивно-будівельних ігор педагогічний супровід здійснюється вихователями через взаємодію з дітьми, які є партнерами дорослого в розробці стратегії супроводу. Батьки теж виступають суб'єктами супроводу цих ігор, адже вони беруть участь у цьому процесі на засадах партнерства, особистісної і родинної відповідальності (Ладивір, 2006: 7–9; Карасьова, 2008: 158–159; Піроженко та Карасьова, 2014).

Таким чином, на основі вище зазначеного, візьмемо до уваги, що стратегія педагогічного супроводу конструктивно-будівельних ігор ґрунтується на компетентнісному підході та реалізується на основі його основних складових компонентів: цілепокладання, планування змісту та технології його реалізації, чіткого визначення ролевих позицій усіх учасників освітнього процесу «діти-батьки-педагоги», єдності принципів та очікуваних результатів (Іваненко та Козак, 2022).

Узагальнюючи наведені вище підходи, стає зрозумілим, що стратегію педагогічного супроводу конструктивно-будівельних ігор, буде розглянуто в дослідженні з врахуванням змісту та технології його реалізації у відповідному ігровому середовищі в умовах закладу дошкільної освіти.

Зміст конструкторсько-будівельних ігор розглянуто з врахуванням вікових особливостей та домінуванні особистісних інтересів дитини дошкільного віку у емоційному забарвленні та педагогічно-доцільній організації.

Для дітей *4-го року життя* передбачені будівельні ігри з іграшками. Вихователь має створити відповідне ігрове середовище, дібрати обладнання. Дітям дають кубики, бруски, призми, дощечки, пластинки тощо. Вони їх розбирають, переносять, перекладають, кладуть один на одного, таким чином освоюючи матеріал та його властивості.

Грі з будівельним матеріалом потрібно надавати змістовного характеру. Тому вихователь добирає доступні для малюків іграшки. «Будування іграшок» і становить зміст конструкторсько-будівельних ігор у молодших групах. Дітям радять будувати для ляльок стільці, ліжка, для півника і коника обгороджувати парканчиком подвір'я, а потім організовувати на цій основі ігри.

Треба пам'ятати, що у молодших групах діти граються ще не разом, а поряд. Вихователь вчить їх не заважати одне одному, формує доброзичливі стосунки і на цій основі поступово привчає малюків гратися невеличкими групами, погоджувати свої дії, радіти спільним досягненням.

Одним зі способів об'єднання дітей в ігрових діях є спорудження будівель самим вихователем (вони можуть бути складніші, ніж ті, що пропонують будувати дітям, і більші за розміром). Дорослий не лише демонструє можливості будівельного матеріалу, а й пояснює, як можна гратися разом. Наступний етап – діти будують удвох: вихователь визначає, що робитиме кожний. Навчити разом будувати одну споруду по чергово – завдання складне, тут потрібна спільна діяльність дітей і вихователя. Після закінчення будівництва він допомагає організовувати нескладну сюжетну гру.

Вихователь може супроводити діяльність із конструкторсько-будівельною грою по-різному. Спочатку це може бути демонстрування прийомів спорудження будівлі та ігри з нею. В міру розширення ігрового досвіду дітей він час від часу запитує, що вони планують побудувати, радить, як і де це ліпше зробити. Застерігає від непорозумінь, які інколи виникають.

Отже, досвід свідчить, що найефективнішими засобами педагогічного супроводу конструкторсько-будівельними іграми в молодшій групі є спільна гра педагога з дітьми та використання сюжетної іграшки як мотиву будівництва.

У дітей *5-го року життя* передбачається подальший розвиток інтересу до будівельних ігор, використання створених будівель у сюжетно-рольових іграх, навчання будувати не лише за відповідним зразком, а й з певної теми.

5-річні діти ще не здатні самостійно відтворити в будівельній грі те, що вони бачили. Споруджуючи будівлю, педагог звертає увагу вихованців на те, що кожен будинок має основу, фундамент, назводять стіни. Разом з дітьми добирає необхідний матеріал. Коли вони оволодіють основами будівництва, вихователь навчає їх обирати теми, визначати послідовність будування: з чого починати, як продовжувати, чим завершити, тобто планувати свою діяльність.

Отже, спрямовуючи конструкторсько-будівельними іграми дітей цього віку, треба збагачувати їхні враження про навколишнє життя. Доцільно навчати їх певних прийомів, використовуючи модель і споруджену спільно з вихователем будівлю, вправляти в уже відомих будівельних іграх.

Накопичення вражень про різноманітні будівлі, своєрідні архітектурні

композиції позитивно впливає на розвиток будівельної діяльності тих дітей, які мають до неї схильність. У їхніх будівлях з'являються нові сюжети, нові поєднання форм, які дають змогу зображувати нові архітектурні деталі. Поряд з цим у дітей нерідко спостерігається незадоволення результатами своєї діяльності. Це є свідченням розвитку творчого мислення, здатності критично оцінювати свою роботу.

Все це змушує вихователя шукати такі прийоми педагогічного супроводу будівельними іграми дітей *6-го року життя*, які не лише підтримують у них інтерес, а й поглиблюють його, відкривають дітям нові можливості ігор. У процесі будівництва діти порівнюють окремі частини своєї будівлі з моделлю, що розвиває здатність помічати можливі невідповідності величин, форм будівлі до заданого зразка. У розвитку конструкторсько-будівельної гри велике значення має відтворення готових конструкцій. При цьому вихователь навчає дітей обдумувати майбутні ігрові дії, порівнювати їх, розвиває кмітливість, рекомендує різноманітні будівельні матеріали, показує, як ними користуватись, як поєднувати окремі частини в блоки, як робити споруди рухомими, міцними і гарними.

Відтак, педагогічний супровід конструкторсько-будівельних ігор дітей дошкільного віку спрямований на поєднання інтелектуальної, практичної та дизайнерської діяльності. Вихователь спрямовує дітей обдумувати майбутні ігрові дії, розвиває кмітливість, спонукає втілювати різноманітні задуми. У процесі таких ігор зростає потреба в різних предметах, необхідних для реалізації ігрового задуму. Одним зі способів здійснення ігрового задуму, є зведення споруди. Іноді воно передуює рольовій грі: наприклад, діти будують корабель, пристань, а потім розвивають сюжет гри «Морська подорож». В одному випадку споруда може стимулювати розвиток сюжету, в іншому – бути частиною ігрового середовища (наприклад, побудувавши казковий будиночок, діти починають гру в «казку»). Необхідність зведення споруди може виникнути і під час гри, тоді діти переключаються на будівництво, а по його закінченні продовжують гру. Сама конструкторсько-будівельна гра може розгортатися як власне рольова. Зміст багатьох ігор вичерпується зведенням споруд. У такому разі увага дітей зосереджується на конструкційному процесі, а гра продовжується декілька дні (Довбня та ін., 2020).

Зведення споруд є одним із видів образотворчої творчості, пов'язаної з грою. Для цього діти використовують різноманітний природний матеріал (пісок, глину, сніг, гілочки дерев), відходи будівництва (уламки дощок, цегли, ящиків та ін.), що сприяє формуванню у них трудових, технічних навичок.

Часто їм потрібні спеціальні будівельні матеріали, які поділяють на відповідні типи (див рис 1.).

Рис. 1. Типи будівельних матеріалів

Конструювання розвиває у дітей інтерес до будівництва, формує уявлення про процес зведення та готові споруди. Конструювати діти дошкільного віку вчаться на заняттях (з образотворчого мистецтва та художньої праці), під час самостійної ігрової діяльності. Як рекомендує О. Стаєнна, набуття цих навичок має передбачати поступове, логічно вмотивоване ускладнення вимог до дитини.

Самостійна будівельно-ігрова діяльність сприяє закріпленню набутих на заняттях умінь і навичок, вирішенню нових конструкторських завдань, що вимагають ініціативи та винахідливості. Якщо на заняттях діти оволодівають лише найтиповішими прийомами роботи, то у грі вони удосконалюють, перебудовують, доповнюють різні деталі одну й ту саму споруду протягом багатьох днів. Створені у грі конструкції можуть бути значно складнішими, ніж виготовлені на занятті. Під час гри найяскравіше виявляються індивідуальні особливості, інтереси, нахили, знання, уявлення дитини, вона самостійно обирає тему будови, придумує нові споруди, розв'язує конструкторські завдання.

Зарубіжний науковець С. Чинар вважає, що завдяки конструкторсько-будівельним іграм, які засновані на дизайні діти поєднують науку з технікою та намагаються зрозуміти та пояснити факти та події навколо них за допомогою власної інформації та пояснень. До таких ігор науковець відносить: виготовлення будиночків та ліжок з тканини та картону для своїх ляльок, зведення укриття та огорож для іграшкових тварин, будівництва пандусів та гаражів з кубиків для іграшкових машинок, піднімання предметів за допомогою мотузки та котушки, щоб розважитися (Cinar, 2019).

На основі психолого-педагогічних досліджень (Ю. Волинець, Н. Стаднік, А. Федорович) розглядаємо дизайнерську діяльність дітей дошкільного віку в конструкторсько-будівельних іграх як художнє конструювання з перетворення матеріалів у естетично вживані вироби з пошуком альтернативних рішень в умовах поєднання протилежностей. При цьому педагог в емоційно-підтримуючій атмосфері успіху допомагає дітям виконувати дії з наочно-просторового моделювання, враховуючи їх попередній досвід, отриманні знання з конструювання, стимулює їх до взаємодії та взаємопідтримки тощо. Вихователю важливо усвідомлювати значущість такої дизайнерської діяльності для формування у дітей основ художньо-конструкторських умінь, з поступовим ускладненням її змісту відповідно до вікового періоду дошкільників, ознайомленням з методами, прийомами, засобами художнього конструювання,

направленням дітей у логічному напрямі ходу дизайнерської діяльності, пропонуванням кольорів і їх поєднанням для отримання необхідного відтінку, гармонійним взаємодоповненням кольорів, форм та пропорцій.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, у сучасних закладах дошкільної освіти, у зв'язку зі зміною тенденцій у ставленні до дитинства та до дитини, надзвичайно важливим чинником має стати, своєрідна стратегія педагогічного супроводу дитини у процесі ігрової діяльності, тобто вияв ставлення до неї не лише як до об'єкта засвоєння знань та вмінь, а й як до суб'єкта спілкування, співпраці, дружної життєдіяльності, що забезпечить розширення ступенів її свободи, надання права на власний вибір у створенні конструкції (Карасьова, 2008)

Зміст конструкторсько-будівельних ігор сучасних дітей та технології його реалізації у відповідному ігровому середовищі в умовах закладу дошкільної освіти, визначило стратегію педагогічних умов, яка дозволяє відновленню розвитку гри цього виду та пропонує у суб'єкт-суб'єктній взаємодії «дитина-педагог», перш за все, зосередитися на індивідуальній траєкторії її розвитку, виховання та навчання, розширення життєвого шляху та саморозвитку, уваги до системи цінностей та інтересів задля формування в них основ життєвої компетентності.

Засновані на дизайні конструкторсько-будівельні ігри дітей дошкільного віку, поєднують науку з технікою, розвивають у них інтерес до будівництва, формують основи художньо-конструкторських умінь, уявлення про процес зведення та готові споруди, стимулюють дітей до розуміння та пояснення фактів та подій навколо них за допомогою власної інформації та пояснень.

Дизайнерська діяльність дітей дошкільного віку в конструкторсько-будівельних іграх як художнє конструювання з перетворення матеріалів у естетично вживані вироби з пошуком альтернативних рішень в умовах поєднання протилежностей важлива для подальшої самостійної ігрової діяльності дітей.

Подальшого вивчення потребують питання підтримки батьками розвитку ігрової компетентності дитини засобом конструкторсько-будівельних ігор, що полягає у: створенні в домашніх умовах мобільного ігрового простору; забезпеченні дитини відповідними віку іграшками та предметами; традиції радитися з дитиною про придбання нових іграшок; поясненні дитині призначення іграшок та їх безпечного застосування тощо.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Olga Drakopoulou, Maria Kampeza (2024). Exploring Constructive Play: Interactions Within Play-Based Pedagogy. University of Patras, Greece. URL: <https://t1p.de/cm1fq>

Sinan Cinar (2019). Integration of engineering design in early education: How to achieve it. *Kıbrıslı Eğitim Bilimleri Dergisi*, (4), 520-524.

Іваненко Н. В., Козак Л. В. (2022). Педагогічний супровід дітей дошкільного віку як психолого-педагогічна проблема. *Перспективи та інновації науки. Педагогіка, Психологія, Медицина*, 1(6), 181.

Карасьова К. В. (2008). Розвиток комунікативних функцій дошкільників у процесі творчих ігор : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Ін-т психології ім.

Г.С. Костюка АПН України, Київ. 188 с.

Кіріченко Т. В. (2023). Формування ігрової компетентності дітей дошкільного віку засобом конструктивно-будівельних ігор. *Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі* : зб. наук. праць / за заг. ред. О. А. Гнізділової, відпов. ред. Н. В. Ковалевська. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, (7), 113-117.

Котелянець Ю. (2024). Гра як провідний вид діяльності дітей дошкільного віку. *Наукові записки. Педагогічні науки*, (213), 31-36.

Ладивір С.О. (2006). Підпроцес потребує радикальних змін. *Дошк. виховання*, (11), 7-9.

Основи ігрової діяльності дітей дошкільного віку (2020): навчально-методичний посібник (робочий зошит) / Укладачі : Довбня С. О., Стаєнна О. О., Шулигіна Р. А. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 77-84.

Петрюк І. М. (2011). Педагогічний супровід соціальної адаптації школярів. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Соціально-педагогічна*. Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, (16), 485-492.

Піроженко Т. О., Карасьова К. В. (2014). Ігрова діяльність дошкільника: старший дошкільний вік : навч.-метод. посіб. Київ : Генеза, 95.

Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція: Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33. URL: <https://t1p.de/fln4l> (дата звернення: 20.05.2022).

Танько Т., Дорожко І., Малихіна О. (2022). Психолого-педагогічний супровід ігрової діяльності дітей дошкільного віку. URL: <https://t1p.de/edm82>

Тягій І.А. (2017). Психологічний супровід становлення особистості у сфері освіти. URL: <https://t1p.de/4irvm>

REFERENCES

Olga Drakopoulou, Maria Kampeza (2024). Exploring Constructive Play: Interactions Within Play-Based Pedagogy. University of Patras, Greece. URL: <https://t1p.de/cm1fq> [in Greece].

Sinan Cinar (2019). Integration of engineering design in early education: How to achieve it. *Kıbrıslı Eğitim Bilimleri Dergisi*, (4), 520-524.

Ivanenko N. V., Kozak L. V. (2022). Pedahohichniy suprovit ditei doshkilnoho viku yak psykholoho-pedahohichna problema. *Perspektyvy ta innovatsii nauky. Pedahohika, Psykholohiia, Medytsyna*, 1(6), 181 [in Ukrainian].

Karasova K. V. (2008). Rozvytok komunikatyvnykh funktsii doshkilnykiv u protsesi tvorchykh ihor : dys. ... kand. psychol. nauk : 19.00.07 / In-t psykholohii im. H. S. Kostiuka APN Ukrainy, Kyiv. 188 s [in Ukrainian].

Kirichenko T. V. (2023). Formuvannia ihrovoi kompetentnosti ditei doshkilnoho viku zasobom konstruktivno-budivelnnykh ihor. *Doshkilna osvita u suchasnomu sotsiokulturnomu prostori* : zb. nauk. prats / za zah. red. O. A. Hnizdilovoi, vidpov. red. N. V. Kovalevska. Poltava: PNPNU imeni V. H. Korolenka, (7), 113-117 [in Ukrainian].

Kotelianets Yu. (2024). Hra yak providnyi vyd diialnosti ditei doshkilnoho viku. *Naukovi zapysky. Pedahohichni nauky*, (213), 31-36 [in Ukrainian].

Ladyvir S.O. (2006). Pedprotses potrebuie radikalnykh zmin. *Doshk. vykhovannia*, (11), 7-9 [in Ukrainian].

Osnovy iurovoi diialnosti ditei doshkilnoho viku (2020): navchalno-metodychnyi posibnyk (robochyi zoshyt) / Ukladachi : Dovbnia S.O., Staienna O. O., Shulyhina R. A. Kyiv : NPU imeni M.P. Drahomanova, 77-84 [in Ukrainian].

Petriuk I. M. (2011). Pedahohichniy suprovid sotsialnoi adaptatsii shkoliariv. *Zbirnyk naukovykh prats Kamianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Sotsialno-pedahohichna*. Kamianets-Podil. nats. un-t im. Ivana Ohienka, (16), 485-492 [in Ukrainian].

Pirozhenko T. O., Karasova K. V. (2014). Iurova diialnist doshkilnyka: starshyi doshkilnyi vik : navch.-metod. posib. Kyiv : Heneza, 95 [in Ukrainian].

Pro zatverdzhennia Bazovoho komponenta doshkilnoi osvity (Derzhavnoho standartu doshkilnoi osvity) nova redaktsiia: Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 12.01.2021 r. № 33. URL: <https://t1p.de/fln4l> (data zvernennia: 20.05.2022) [in Ukrainian].

Tanko T., Dorozhko I., Malykhina O. (2022). Psykholoho-pedahohichniy suprovid iurovoi diialnosti ditei doshkilnoho viku. URL: <https://t1p.de/edm82> [in Ukrainian].

Tiahii I.A. (2017). Psykholohichniy suprovid stanovlennia osobystosti u sferi osvity. URL: <https://t1p.de/4irvm> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті подано сутність поняття «стратегії педагогічного супроводу конструктивно-будівельних дітей дошкільного віку» з врахуванням змісту та технології його реалізації у відповідному ігровому середовищі в умовах закладу дошкільної освіти та як вияв ставлення до них не лише як до об'єктів засвоєння знань та вмінь, а й як до суб'єктів спілкування, співпраці, дружньої життєдіяльності, що забезпечить розширення ступенів їх свободи, надання права на власний вибір у створенні моделі конструкції (Карасьова, 2008).

З'ясовано поняття «конструктивно-будівельні ігри» як ігри із сюжетом і ролями, в яких відтворюється будівництво, споруджуються будівлі з різноманітних конструкторів, спеціальних будівельних та природних матеріалів (глина, пісок, камінці тощо). Розглянуто зміст конструкторсько-будівельних ігор з врахуванням вікових особливостей та домінування особистісних інтересів дитини дошкільного віку у емоційному забарвленні та педагогічно-доцільній організації.

Проаналізований зміст конструктивно-будівельних ігор дітей дошкільного віку у відповідному ігровому середовищі закладу дошкільної освіти в умовах поєднання інтелектуальної, практичної та дизайнерської діяльності для відновлення розвитку гри цього виду та у суб'єкт-суб'єктній взаємодії «дитина-педагог» зосередження на індивідуальній траєкторії її розвитку, виховання та навчання, розширення життєвого шляху та саморозвитку, уваги до системи цінностей та інтересів задля формування в них основ життєвої компетентності.

Виокремлено значення, заснованих на дизайні конструкторсько-будівельних ігор дітей дошкільного віку, що поєднують науку з технікою, розвивають у дітей інтерес до будівництва, формують основи художньо-

конструкторських умінь та уявлення про процес зведення та готові споруди, стимулюють їх до розуміння та пояснення фактів та подій навколо них за допомогою власної інформації та пояснень. У дизайнерській діяльності в конструкторсько-будівельних іграх в емоційно-підтримуючій атмосфері успіху педагогом дитина дошкільного віку виконує дії з наочно-просторового моделювання та перетворення об'єктів та матеріалів у естетично вживані вироби для подальшої самостійної ігрової діяльності з пошуком альтернативних рішень в умовах поєднання протилежностей.

Ключові слова: стратегія педагогічного супроводу; конструктивно-будівельні ігри; діти дошкільного віку; дизайнерська діяльність.

УДК 378:[502/504+613]-047.22(043.5)

FORMATION OF ECOLOGICAL AND VALEOLOGICAL CULTURE OF FUTURE EDUCATORS

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Аліна Клебанівська

викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти

E-mail: Kao1104@ukr.net

ORCID: 0000-0002-7044-2950

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», Україна

Alina Klebanivska

Lecturer at the Department of Theory and Methods of Preschool Education

E-mail: Kao1104@ukr.net

ORCID: 0000-0002-7044-2950

Municipal institution "Kharkov humanitarian-pedagogical academy", Ukraine

ABSTRACT

The article considers the problem of the formation of an environmental and valeological culture of preschoolers in a modern educational space, which is especially relevant in the context of sociocultural changes, an increase in the level of stress factors and environmental problems. It is noted that modern society is characterized by a high standard of living, an increase in stress factors and environmental problems. It is these conditions that require not only the transfer of academic knowledge, but also the formation of health as the main value, when environmental and valeological education becomes the key to personality stability, its ability to adapt self -development. Educational institutions should become platforms for the formation of a healthy lifestyle through the integration of modern pedagogical technologies, methods of active training, preventive measures and practical training. In particular, the stages of the process of the formation of environmental and valeological culture of future teachers: assimilation of the theoretical study of knowledge about the basics of ecology, valeology, physiology, and health psychology; The formation of motivation is the creation of a positive attitude to a healthy lifestyle; Practical consolidation of skills – the introduction of active forms of learning, participation in sports and good events; Reflection and self -development – analysis of